

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 12 โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
4. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
5. วิธีวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษากับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 12 จำนวน 5,969 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ สุ่มจากประชากรโดยเปรียบเทียบกับตารางสุ่มกลุ่มตัวอย่างของเครจซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan , 1970, p. 608) โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่คือ ครูจำนวน 361 คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามขนาดโรงเรียนในแต่ละจังหวัด

ขนาดของโรงเรียน	ประชากร			รวม	กลุ่มตัวอย่าง			รวมจำนวน
	เล็ก	กลาง	ใหญ่		เล็ก	กลาง	ใหญ่	
จังหวัด								
ชลบุรี	192	198	2,680	3,070	12	12	162	186
ระยอง	-	92	543	635	-	6	33	39
ฉะเชิงเทรา	34	48	488	570	2	3	30	35
ตราด	18	-	161	179	1	-	10	11
จันทบุรี	9	16	632	657	-	1	38	39
ปราจีนบุรี	4	26	491	521	-	2	29	31
นครนายก	15	19	70	104	1	1	4	6
สระแก้ว	-	-	233	233	-	-	14	14
รวม	272	399	5,298	5,969	16	25	320	361

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการรวบรวม ข้อมูลจาก เอกสาร หลักการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และตัวชี้การเรียนรู้การสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ของศูนย์พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน (พ.ค.ร.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ ซึ่งครอบคลุมเนื้อหา 2 ด้าน ด้านพฤติกรรมการสอนของครู และพฤติกรรมกรเรียน ของผู้เรียน ซึ่งได้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ขนาดของโรงเรียน ที่ตั้งของโรงเรียน ระดับชั้นที่เปิดสอน และระยะเวลาในการทำการสอน เป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มี 5 อันดับ เพื่อสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในด้านพฤติกรรมกรสอนของครู และพฤติกรรมกรเรียนของผู้เรียน ตามตัวบ่งชี้การเรียนรู้การสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 39 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2 ด้าน คือ ด้านพฤติกรรมการสอนของครูและด้านพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการซึ่งผู้ตอบจะต้องเรียงลำดับ แนวทางที่ตรงตามความคิดเห็นของผู้ตอบ และสามารถเขียนแสดงความคิดเห็นได้อิสระ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร หลักการ ทฤษฎี การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพ ปัญหา และแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. ศึกษาข้อมูลต่างๆ จากบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 12 ได้แก่ ผู้บริหาร และครู เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
3. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับ สภาพ ปัญหา และแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 12 ภายใต้การแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิหาความเที่ยงตรงของเครื่องมือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้
 - 4.1 ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา
 - 4.2 ดร. ศรีวรรณ มีคุณ หัวหน้าภาควิชาพื้นฐานการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา
 - 4.3 นางวิมลรัตน์ บุญชู ศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
 - 4.4 นางวัฒนา กลิ่นชู ศึกษานิเทศก์ 7 สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเขตการศึกษา 12
 - 4.5 นางสาวจิราพร ประสานวรรณ อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม
5. นำแบบสอบถามที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิ มาพิจารณาแก้ไขปรับปรุง และขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้ถูกต้องและเหมาะสม

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try – out) กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ในเขตการศึกษา 12 จำนวน 30 คน

7. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202 – 204)

8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นและมีความสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

สำหรับแบบสอบถามตอนที่ 3 ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน เพื่อกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และดำเนินการตาม ในข้อ 3 – 5

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวิธีการและขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขออนุญาตรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงศึกษาธิการจังหวัดในเขตการศึกษา 12 เพื่อขอความร่วมมือในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล

2. จัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 361 ฉบับ ไปยังครูที่ทำการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 12 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยตนเองและทางไปรษณีย์ และขอความอนุเคราะห์ให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งกลับทางไปรษณีย์ตามที่อยู่ของผู้วิจัยที่ได้จำหน่ายซองและติดแสตมป์ให้ไว้พร้อมแล้ว ภายในเวลาที่กำหนด

3. ในกรณีที่ยังไม่ได้รับแบบสอบถามคืนตามเวลาที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ ผู้วิจัยได้ติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง

4. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัยตรวจสอบและคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทุกฉบับ

5. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ มาลงรหัสใส่ให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ และบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ โดยวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรม SPSS FOR WINDOWS V.10.0

6. นำผลคำนวณมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายการวิจัยต่อไป

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาแยกวิเคราะห์ ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ขนาดของโรงเรียนที่ตั้งของโรงเรียน ระดับชั้นที่เปิดสอน และระยะเวลาในการทำการสอน และสถานภาพ ในการดำรงตำแหน่ง โดยคิดเป็นร้อยละ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบ่งเป็น 2 ด้านคือ ด้านพฤติกรรมการสอนของครู และด้านพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 12 เกี่ยวกับระดับสภาพและปัญหา การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยเรียงจากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ของลิเคิร์ท (Best & Kahn, 1993, p. 247)

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์สำหรับวัดระดับปฏิบัติงานและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในด้านพฤติกรรมการสอนของครู และพฤติกรรม การเรียนของผู้เรียนโดยเอาคะแนนเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนเป็นตัวชี้วัด โดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 23 – 24)

คะแนนเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	ระดับปฏิบัติงาน / ปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	ระดับปฏิบัติงาน / ปัญหาอยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	ระดับปฏิบัติงาน / ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	ระดับปฏิบัติงาน / ปัญหาอยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	ระดับปฏิบัติงาน / ปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 12 ซึ่งกำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถาม โดยคิดเป็นร้อยละและจัดอันดับที่

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS FOR WINDOWS V10.0 (Statistical Package for the Social Science) โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้อง

กับความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 12 ใช้คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. เปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียน ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 12 จำแนก ตามขนาดของโรงเรียน ประสิทธิภาพการทำงานของครู และเขตที่ตั้ง

ขนาดของโรงเรียนใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ใช้ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยที่มากกว่าสองกลุ่มว่าแตกต่างกันหรือไม่ ถ้าการวิเคราะห์ความแปรปรวนพบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบภายหลัง (Post – Hoc Analysis) โดยวิธีการของ Scheffe

ประสิทธิภาพการทำงานของครู ใช้การทดสอบค่าที (t – test) ใช้ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทั้งสองกลุ่มว่าแตกต่างกันหรือไม่

เขตที่ตั้ง ใช้การทดสอบค่าที (t – test) ใช้ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทั้งสองกลุ่มว่าแตกต่างกันหรือไม่

3. ศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 12 ใช้คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. ศึกษาเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 12 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ประสิทธิภาพการทำงานของครู และเขตที่ตั้ง

ขนาดของโรงเรียนใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ใช้ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยที่มากกว่าสองกลุ่มว่าแตกต่างกันหรือไม่ถ้าการวิเคราะห์ความแปรปรวนพบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบภายหลัง (Post – Hoc Analysis) โดยวิธีการของ Scheffe

ประสิทธิภาพการทำงานของครู ใช้การทดสอบค่าที (t – test)

เขตที่ตั้ง ใช้การทดสอบค่าที (t – test) ใช้ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยสองกลุ่มว่าแตกต่างกันหรือไม่

5. ศึกษาแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 12 โดยการหาความถี่ ร้อยละ และจัดอันดับที่